

Názov materiálu: Informácia o aktivitách súvisiacich s transformáciou regiónu hornej Nitry

Predkladá: JUDr. Katarína Macháčková, primátorka mesta Prievidza

Napísal: Mgr. Alojz Vlčko, vedúci kancelárie primátorky mesta

Dôvodová správa

Na základe podnetu z Mestskej rady poskytujeme poslancom mestského zastupiteľstva podrobnejší sumár informácií k aktivitám, ktoré sa v súčasnosti realizujú na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni v súvislosti s transformáciou regiónu hornej Nitry.

Dňa 11. decembra 2017 spustila Európska komisia Platformu pre uhoľné regióny v procese premeny, ktorej vznik inicioval podpredseda Európskej komisie zodpovedný za energetickú úniu Maroš Šefčovič. Európska komisia pripomenula, že problematika takzvaného prechodu od uhlia sa týka 41 regiónov v 12 členských štátoch EÚ, v ktorých sa aktívne ťaží uhlie a poskytujú priamu zamestnanosť približne tisícom ľudí. Platforma má regiónom pomôcť vypracovať projekty a dlhodobé stratégie s cieľom začať proces prechodu a reagovať na environmentálne a sociálne výzvy. Na žiadosť Slovenskej republiky sa stal Trenčiansky kraj – horná Nitra pilotným regiónom, ktorý sa podelí o svoje skúsenosti v rámci Platformy pre uhoľné regióny v procese premeny. Európska komisia informovala, že pracuje v rámci pilotného projektu aj s ďalšími tromi regiónmi z Poľska (Sliezske), Grécka (Západné Macedónsko) a Nemecka (Brandenbursko a Sasko) na plánovaní a urýchlení procesu hospodárskej diverzifikácie a technologického prechodu prostredníctvom technickej pomoci, výmeny informácií a správne orientovaného bilaterálneho dialógu v súvislosti s príslušnými fondmi EÚ, programami a finančnými nástrojmi.

Dňa 10. januára 2018 primátorka mesta Prievidza Katarína Macháčková v spolupráci so Združením miest a obcí hornej Nitry zorganizovala pracovné stretnutie v Prievidzi, na ktorom bol predstavený zámer vypracovať Akčný plán pre rozvoj regiónu hornej Nitry. Podujatia sa zúčastnili aj Jaroslav Baška, predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja a Anton Marcinič, splnomocnenec vlády SR pre podporu najmenej rozvinutých okresov. Zámer vytvorenia akčného plánu nadväzuje na skúsenosti expertnej skupiny Splnomocnenca vlády SR pre podporu najmenej rozvinutých okresov. Tvorba akčného plánu je vďaka tomu obdobná ako v najmenej rozvinutých okresoch, ktorým je zo strany vlády venovaná samostatná pozornosť. Odbornú pomoc pri tvorbe akčného plánu ponúklo aj centrum excelentnosti SPECTRA z Ústavu manažmentu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Rada združenia pôsobí ako riadiaci orgán aktivít pri tvorbe plánu. Ako výkonný orgán zriadila sekciu pre tvorbu akčného plánu, do ktorej prizvala aj zástupcov ďalších subjektov. Akčný plán bude analyzovať hospodársky, sociálny a environmentálny stav regiónu, zhodnotí jeho rozvojový potenciál a navrhne opatrenia, vrátane časového harmonogramu a stanovenia priorít. Analytické a strategické časti akčného plánu sa tvoria v rámci štyroch pracovných skupín - Cestovný ruch, Dopravná a technická infraštruktúra, Sociálna infraštruktúra (zdravotníctvo, školstvo, sociálna starostlivosť) a Ekonomika - ktoré sa stretávajú podľa potreby. Práca v skupinách je

otvorená, s dôrazom na čo najväčšiu participáciu v záujme maximálneho možného prepojenia spolupráce komerčného, štátneho a tretieho sektora.

Dňa 5. februára 2018 sa konalo v Trenčíne pracovné rokovanie predstaviteľov Európskej komisie, vlády SR, verejnej správy a zástupcov firiem k transformácii hornej Nitry pod názvom „Príprava na prechod od uhlia“. Pracovného rokovania sa zúčastnili mnohí politici a štátni úradníci – napríklad podpredseda Európskej komisie Maroš Šefčovič, podpredseda vlády Peter Pellegrini, predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja Jaroslav Baška, viacerí členovia zboru poradcov pána premiéra Fica ako aj štátni tajomníci z piatich ministerstiev. Nechýbali ani primátori miest ako zástupcovia regiónu, zástupcovia Európskej komisie a Hornonitrianskych baní Prievidza. Na podujatí prezentoval Vladimír Šucha, generálny riaditeľ Spoločného výskumného centra, predbežné závery zo sociálno-ekonomickej štúdie, ktorú vypracovala táto organizácia zriadená pri Európskej komisii. V závere podujatia vystúpil s prezentáciou Peter Čičmanec, generálny riaditeľ HBP a predstavil projekty pre rozvoj zamestnanosti v rámci skupiny Hornonitrianskych baní Prievidza. Nimi by bolo možné na hornej Nitre vytvoriť viac ako 1700 pracovných miest. Ide napríklad o plniareň stolovej vody, rozšírenie skleníkového hospodárstva, malú vodnú elektrárňu, ťažbu plynu, ovocný sad, produkciu a spracovanie zemiakov, aktivity v cestovnom ruchu, či vybudovanie domova dôchodcov. Okrem iného bola záverom rokovania informácia, že základom pre transformáciu regiónu bude Akčný plán vypracovaný Trenčianskym samosprávnym krajom v koordinácii s Úradom vlády SR, Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, Ministerstvom hospodárstva SR, Ministerstvom dopravy a výstavby SR, Ministerstvom životného prostredia SR, Združením miest a obcí hornej Nitry a Hornonitrianskymi baňami.

V dňoch 26. – 27. februára 2018 sa v Bruseli konalo stretnutie pracovných skupín Platformy uhoľných regiónov v procese premeny. Aj horná Nitra ako pilotný región na podujatí prezentovala svoju transformačnú stratégiu a prioritné transformačné projekty. Ako zamýšľané prioritné projekty boli prezentované Ministerstvom hospodárstva SR a Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu štyri projekty - Zmierňovanie vplyvov transformácie prostredníctvom cielených opatrení Európskeho globalizačného fondu a doplňujúcich opatrení Európskeho sociálneho fondu, Budovanie nosnej dopravnej infraštruktúry - rýchlostnej cesty R2, Centrum technológií podpovrchov pre vŕtanie, ťažbu a tunelovanie a Environmentálne udržateľné aktivity v elektrárni Nováky.

Dňa 26. marca 2018 Trenčiansky samosprávny kraj informoval na svojej webovej stránke o zbere projektových zámerov, ktoré majú napomôcť ekonomickému prerodu hornej Nitry. Zámerom kraja je vyzbierať projektové zámery na všetkých úrovniach; od lokálnej až po národnú. Na tento proces nadviaže identifikácia prioritných projektov a sumarizácia plánovaných cieľov, ktoré majú projekty dosiahnuť. Na základe výsledného súboru údajov bude vypracovaný Akčný plán transformácie regiónu hornej Nitry, ktorý sa stane podkladom na čerpanie financií z rôznych zdrojov a posluží tiež ako kontrolný nástroj napredovania transformácie. Projektové zámery plánoval kraj zbierať prostredníctvom formulára, ktorý má byť doručený na úrad najneskôr do 30. apríla 2018.

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu zriadil Pracovnú skupinu pre prípravu Akčného plánu transformácie regiónu Horná Nitra. Členovia pracovnej skupiny boli nominovaní podpredsedom vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu a boli

vyberaní na úrovni Úradu vlády SR, Úradu podpredsedu vlády, SR pre investície a informatizáciu, dotknutých ministerstiev, Trenčianskeho samosprávneho kraja a Združenia miest a obcí. Za členku pracovnej skupiny bola nominovaná aj primátorka Prievidze Katarína Macháčková.

Dňa 27. marca 2018 sa v Bratislave konalo úvodné zasadnutie pracovnej skupiny. Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu pripravil publikáciu - úvodnú správu - s názvom Transformácia regiónu hornej Nitry s pomocou využitia EŠIF, ktorá bola poskytnutá členom pracovnej skupiny. Správa informuje o nástrojoch pre riešenie sociálnych, ekonomických a environmentálnych dopadov, ako aj o príklade tzv. roadmapy – teda implementačného plánu projektov, vrátane indikatívneho zoznamu navrhnutých projektov.

Dňa 9. apríla 2018 sa v Centre voľného času v Prievidzi konalo výjazdové rokovanie Pracovnej skupiny pre prípravu Akčného plánu transformácie regiónu Horná Nitra, aj za účasti starostov a primátorov z okresu Prievidza, poslancov TSK, členov pracovných skupín tvoriacich lokálny akčný plán a zástupcov expertného tímu Splnomocnenca vlády SR pre najmenej rozvinuté okresy. Vedúci pracovných skupín, ktoré sa na lokálnej úrovni stretávajú k tvorbe Akčného plánu rozvoja hornej Nitry prezentovali výstupy analytickej časti práce v skupinách, spolu s úvodným návrhom priorít. Denisa Žiláková, generálna riaditeľka Sekcie centrálny koordinačný organ z Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, ktorá je predsedníčkou pracovnej skupiny, informovala o zámeroch na národnej a regionálnej úrovni. Na podujatí informovala o tomto predbežnom harmonograme ďalších aktivít:

- Apríl 2018 – stretnutia regionálnych zainteresovaných strán, optimálne so zameraním na 3 piliere (ekonomický, sociálny, environmentálny). Do konca apríla 2018 sa zabezpečí vyselektovanie návrhov projektových zámerov v rámci 3 podskupín (ekonomickej, sociálnej, environmentálnej), súčasne sa bude brať do úvahy časové rozdelenie (krátkodobé, strednodobé, dlhodobé). V mesiaci apríl 2018 bude zabezpečené aj definovanie požiadaviek Slovenska na Európsku komisiu pre dodávku podporných služieb pre spracovanie akčného plánu.
- Máj 2018 - spracovanie podkladov pre zadanie spracovania Akčného plánu transformácie regiónu Horná Nitra (časovo delené na okamžité, strednodobé a dlhodobé opatrenia).
- Máj – jún 2018 – transponovanie potenciálnych riešení pre transformáciu Hornej Nitry prostredníctvom EŠIF do jednotlivých operačných programov.
- Júl - október 2018 – spracovanie Akčného plánu transformácie regiónu Horná Nitra, verejná diskusia, predpokladané predloženie na rokovanie vlády SR v novembri 2018.

Návrh na uznesenie

číslo:.....

Mestské zastupiteľstvo

I. berie na vedomie

Informáciu o aktivitách súvisiacich s transformáciou regiónu hornej Nitry

Prievidza, 25. apríl 2018